

Kranjsko gledališče v novo sezono s Fojevo komedijo Vse zastonj! Vse zastonj!

Prešernovo gledališče Kranj v novo sezono vstopa s proletarsko komedijo Daria Foja Vse zastonj! Vse zastonj! v režiji Ajde Valcl. Zgodba komedije ob aktualnih družbenih razmerah in inflaciji znova postaja vse bolj aktualna, so na današnji novinarski konferenci pred sobotno premiero pojasnili ustvarjalci.

Fojeva družbenokritična farsa je bila napisana kot odgovor na skokovito povišanje cen osnovnih dobrin, na odpuščanje in zniževanje plač delavcev v 70. letih prejšnjega stoletja v Italiji. Žene delavcev ne zmorejo in tudi nočejo več plačati drage hrane ter jo ukradejo. Tako obubožani delavski razred radikalno izrazi državljansko nepokorščino in začrta konkreten upor zoper sistem.

Besedilo je nastalo v sorodnih okoliščinah, kot jih imamo danes, je povedal direktor **kranjskega gledališča Jure Novak**, katerega odločitev o uvrstitvi predstave v program je bila v luči trenutne visoke inflacije preroška. "Predstava je zelo relevantna za današnji čas. Je prav to, kar potrebujemo. Je bolj hudomušen in bolj absurden pogled na svet, ki nas obkroža, ter bo lepa popotnica v negotovo jesen," je ocenil.

"V zgodbi imamo obubožane delavce, ki zaradi draginje niso več zmožni plačevati kreditov, položnic in hrane. V tej situaciji pa ne ostanejo pasivni opazovalci dogajanja in propada svojih življenj, temveč se odločijo upreti temu, da morajo vedno oni biti tisti, ki nosijo težo izkoriščenja," je opisala režiserka.

Dramaturg Marko Bratuš je pojasnil, da je v njihovi priredbi osnova Fojevega besedila o družbeni situaciji, v kateri številni ljudje ne morejo več preživeti, ostala, so pa komedijo priredili današnjemu kontekstu. Četudi je sama situacija podobna, pa je naše mentalno stanje danes drugačne kot takrat.

Delavskega razreda kot takega ni več, družba je fragmentirana, veliko je prekarcev in vsak je raje tiho, kot da bi se izpostavil za neko skupno dobro. Prav tako je tudi vera v revolucijo manjša. "Videli smo, da lahko protestiraš v nedogled, pa se nič ne zgodi. Tako imaš občutek, da je upor brez smisla," je manko revolucionarnega naboja v družbi opisal Bratuš.

Predstava spodbuja nov premislek o tem, da obstoječi sistem ni edini možen, je povedala Ajda Valcl, ki je prepričana, da je komedija pri tem zelo priročen žanr, ki gre lahko v srž koncepta, da je stvari mogoče obrniti in predrugačiti.

"Katarza se nekako vedno povezuje s tragedijo, ampak tudi v komediji je katarza, in sicer skozi smeh, kar je za človeka konec koncev tudi bolj prijetno. Skozi smeh se človeka odpre, naši zidovi padejo in sporočilo lažje pride do nas," je dejal igralec **Aljoša Ternovšek**, ki je vesel, da so se po dolgem času v **kranjskem gledališču** znova lotili komedije.

"V nasprotju s tem, da komedija velja za lahkotnejši žanr, ker se gledalec ob njej zabava, pa je, kar se ustvarjanja tiče, komedija celo zahtevnejša od kakšnega resnega žanra. Z njo je veliko dela, saj je odziv predpisan in smeh ne sme biti stvar naključja," je pojasnila režiserka. Kot je dodala, imajo v predstavi tako situacijsko kot karakterni komiko, pa tudi veliko satire in absurda.

V predstavi poleg Ternovška igrajo **Vesna Pernarčič**, **Vesna Slapar**, **Miha Rodman** in **Blaž Setnikar**, kot statista pa še Dominik Vodopivec in Jure Pogačar. Prevajalec Fojevega besedila, ki sta adaptirala režiserka in dramaturg, je bil Gašper Malej, scenografka Urša Vidic, kostumografka Urška Recer, koreografinja Lada Petrovski Ternovšek, svetovalec za koreografijo Branko Potočan, avtorica glasbe Polona Janežič, lektorica Barbara Rogelj, oblikovalec svetlobe Andrej Hajdinjak, oblikovalca maske Matej Pajntar in Alja Sušnik, asistentka scenografke pa Anja Gruden.